

UN ESCALENC FERIT A LA BATALLA DE L'EBRE ARRIBA A PEU A L'ESCALA

Som molts els qui coneguèrem en Joan Callol Callol, en *Ratxalet gran*, l'home que tingué l'honor de viure tota una centúria i uns dies més.

Era fill d'en Rafel Callol i Pascual, el qual en dues ocasions fou alcalde de l'Escala a més de regidor en altres corporacions municipals. Tenia l'ajuntament ben a prop puix vivia com a llogater a la casa d'en Pepito Tià a la mateixa plaça anomenada de la República, o sigui la de l'Ajuntament.

En els meus temps hi havia el taller mecànic de can Solà, el qual vivia a dalt, al primer pis, amb llur família.

Quan ja s'havia traspassat l'equador de la Guerra Civil, en Joan, malgrat ja tenir més de trenta anys, estar casat i ser pare d'un nen, en Josep-Maria, el cridaren a files.

I no ho feren per anar a fer d'assistent d'un capità o d'un coronel, sinó per agafar una arma i anar a lluitar al front, ni més ni menys que a la batalla de l'Ebre.

La seva fila, la simpàtica i agradable Francisca, fent un esforç de memòria, tot i que no disposa de les dades suficients, procura explicar-me tot el que sap amb uns ulls que li brillen d'emoció tot i els molts anys transcorreguts.

Però el pare, és sempre el pare, per més lluny que sigui el record de la seva vida i més quan encara ella no havia arribat al món. El meu pare –em diu ella– era molt reservat i no ens explicava gaires coses. Ni a casa seva saberen que a la batalla de l'Ebre les passà al límit de les forces humanes. En aigües del Segre hagué de caminar no se sap quant amb l'aigua que li arribava al coll.

El resum de tot, pel que respecta a en Joan, és que resultà ferit de bala en un peu. Com pogué, es posà en mans d'un sanitari perquè li practiqués les primeres cures. Li recomanà que el visités un metge, cosa gens fàcil en aquelles circumstàncies, ja que la ferida li feia molt poca gràcia.

La Francisca es recorda que el seu pare li explicà que estant ell hospitalitzat, veié en un racó, com si fos abandonat, un soldat molt malferit, a les portes de la mort. –El pare em digué: em penso que d'aquesta, es va morir. Jo m'hi vaig acostar i li vaig dir: –I tu, qui ets noi? Amb veu molt feble em respongué: –Sóc en Gaspar d'Orriols.

De fet, l'hi havia d'haver dit que era en Genís Serrats, ja que Gaspar era el seu àlies que el féu tristament famós i el qual emprava en la seva macabra actuació com a capatàs del terrible comitè d'Orriols.